

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 71 0 P 202315 18 Rev
Banjaluka: 13.6.2018. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Rose Obradović, kao predsjednika vijeća, Senada Tice i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja M. M. iz A. ..., R. A., zastupanog po punomoćniku N. H., advokatu iz S., protiv tuženog a.d. „K. o.“ B., zastupanog po punomoćniku-zaposleniku B. K., radi naknade štete, vrijednost predmeta spora 9.927,99 KM, odlučujući o reviziji tužitelja izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 202315 17 Gž od 24.10.2017. godine, na sjednici održanoj 13.6.2018. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se usvaja i preinačava presuda Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 202315 17 Gž od 24.10.2017. godine, tako što se žalba tuženog odbija, a žalba tužitelja usvaja, te presuda Osnovnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 202315 14 P od 28.11.2016. godine preinačava tako što se obavezuje tuženi da tužitelju isplati na ime naknade štete sveukupni iznos od 9.929,99 KM sa zakonskom zateznom kamatom na iznos od 8.801,40 KM počev od 28.12.2013. godine do isplate, na iznos od 110,00 KM počev od 8.1.2014. godine do isplate i na iznos od 1.018,59 KM počev od 8.1.2014. godine do isplate, te da mu na ime naknade troškova postupka umjesto dosuđenog iznosa od 280,90 KM sada isplati iznos od 3.694,00 KM, dok se preko dosuđenog iznosa ovaj dio zahtjeva odbija.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Osnovnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 202315 14 P od 28.11.2016. godine, obavezan je tuženi da tužitelju na ime naknade štete isplati iznos od 4.709,40 KM sa zakonskom zateznom kamatom, i to: na iznos od 3.580,90 KM počev od 28.12.2013. godine do isplate, na iznos od 110,00 KM počev od 8.1.2014. godine do isplate i na iznos od 1.018,59 KM počev od 8.1.2014. godine do isplate, te da mu na ime naknade troškova postupka isplati iznos od 813,49 KM, sve u roku od 30 dana od dana donošenja presude.

Odbijen je tužbeni zahtjev u dijelu koji predstavlja razliku između dosuđenog i traženog iznosa naknade štete, te u dijelu zahtjeva za naknadu troškova postupka preko dosuđenog iznosa.

Drugostepenom presudom Okružnog suda u Banjaluci broj: 71 0 P 202315 17 Gž od 24.10.2017. godine, usvojena je žalba tuženog i preinačena prvostepena presuda u dosuđujućem dijelu, tako što je umjesto iznosa od 4.709,40 KM dosuđen iznos od 1.626,29 KM sa zakonskom zateznom kamatom počev od 28.12.2013. godine do isplate, dok su troškovi postupka sa dosuđenog iznosa od 813,49 KM sniženi na iznos od 280,90 KM.

Odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu materijalne štete i troškova postupka preko dosuđenih iznosa.

Odbijena je žalba tužitelja i prvostepena presuda potvrđena u odbijajućem dijelu zahtjeva za naknadu materijalne štete.

Odbijen je zahtjev tužitelja za naknadu troškova postupka na ime sastava žalbe u iznosu od 585,00 KM i na ime takse na žalbu, kao i zahtjev za naknadu troškova na ime sastava odgovora na žalbu u iznosu od 292,50 KM.

Odbijen je zahtjev tuženog za naknadu troškova takse na žalbu.

Tužitelj revizijom pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se revizija usvoji, pobijana odluka preinači i tužbeni zahtjev usvoji ili da se ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Odredbom člana 237. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 - dalje: ZPP), propisano je da revizija nije dozvoljena ako vrijednost pobijanog dijela pravosnažne presude ne prelazi 30.000,00 KM, a u privrednim sporovima 50.000,00 KM. U stavu 3. iste zakonske odredbe propisani su slučajevi u kojima, iako revizija nije dozvoljena prema odredbi stava 2. ovog člana, stranke mogu izjaviti reviziju protiv drugostepene presude.

Tužitelj traži da se revizija dozvoli, u smislu odredbi člana 237. stav 3. ZPP, ukazujući da postoji različita praksa drugostepenih sudova u odlučivanju kod tužbenih zahtjeva za naknadu štete prouzrokovane na teritoriji Republike Srpske (Bosne i Hercegovine) vlasnicima vozila inostranih registarskih oznaka, te da je konkretna odluka drugostepenog suda koja se pobija revizijom zasnovana na shvatanju koje nije podudarno sa shvatanjem zauzetim o tom pitanju od strane Vrhovnog suda Republike Srpske. U reviziji se ukazuje na stav koji je po tom pitanju izražava Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine, kao i najviši sudovi država u okruženju, a koji je identičan stavu revizijskog suda. Kod takvog stanja stvari, budući da postoji veći broj sporova povodom istog pravnog pitanja i da postoje odluke drugostepenih sudova koje nisu saglasne sa shvatanjem revizijskog suda, ovaj sud cijeni da bi odlučivanje o reviziji bilo od značaja za obezbjeđenje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni, zbog čega je reviziju dozvolio nalazeći da su za to ispunjeni uslovi iz odredbe člana 237. stav 3. i 4. ZPP.

Revizija je osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužitelja za naknadu materijalne štete na motornom vozilu, koja šteta mu je nanesena 28.12.2013. godine u saobraćajnoj nezgodi koju je skrivio osiguranik tuženog.

Nesporna je činjenica da je 28.12.2013. godine na putu M - 15 (P. – K. D.) u mjestu P. došlo do saobraćajne nezgode u kojoj je oštećeno motorno vozilo tužitelja marke „Volvo S 80“ inostranih registarskih oznaka ....

Za saobraćajnu nezgodu isključivo je kriv vozač Ž. O., koji je pod uticajem alkohola (1,67 g/kg) upravljajući vozilom marke „Audi“ registarskih oznaka ..., koje je u momentu saobraćajne nezgode bilo osigurano kod tuženog polisom osiguranja broj: ... važećom do 25.1.2014. godine, prešao na suprotnu traku namijenjenu kretanju vozila tužitelja i izazvao direktni sudar.

Tužitelj je izvedenim dokazima, koje tuženi nije osporio van razumne sumnje, dokazao da je vozilo popravio u ovlaštenom servisu „Volvo“ vozila u autokući „W. e. U“ u Austriji, gdje je vozilo registrovano i gdje tužitelj živi i radi. Prema računu navedenog servisa, broj: ... od 28.1.2014. godine, tužitelj je za opravku vozila platio iznos od 7.215,30 Eura ili protivvrijednost od 14.111,90 KM. Računom broj: ... koga je izdalo Auto Moto društvo „K. D.“ dana 8.1.2014. godine, tužitelj je dokazao da je na ime čuvanja njegovog vozila nakon saobraćajne nezgode, u periodu od 28.12.2013. godine do 8.1.2014. godine, isplatio naknadu u iznosu od 110,00 KM, dok je na ime šlepanja vozila u servis u kome je izvršena opravka isplatio naknadu u iznosu od 520,80 Eura ili protivvrijednost od 1.018,59 KM, a prema potvrdi koju je izdalo lice koje je pružilo navedenu uslugu. Dakle, tužitelj je na ime otklanjanja štetne posljedice imao ukupno opravdane izdatke u iznosu od 15.240,99 KM.

Tužitelj ne osporava da mu je tuženi vansudskim putem na ime naknade materijalne štete iz navedenog štetnog događaja isplatio iznos od 5.220,50 KM.

Preciziranim tužbenim zahtjevom tužitelj na ime naknade materijalne štete traži isplatu ukupnog iznosa 9.929,99 KM, i to: iznosa od 8.801,40 KM na ime troškova opravke vozila sa zakonskom zateznom kamatom počev od 28.12.2013. godine do isplate, iznosa od 110,00 KM na ime troškova čuvanja vozila sa zakonskom zateznom kamatom počev od 8.1.2014. godine do isplate i iznosa od 1.018,59 KM na ime troškova šlepanja vozila sa zakonskom zateznom kamatom počev od 8.1.2014. godine do isplate.

Polazeći od ovako utvrđenog činjeničnog stanja, koje ne može biti predmet pobijanja i ocjenjivanja u ovom revizijskom postupku s obzirom na izričitu zabranu sadržanu u odredbi člana 240. stav 2. ZPP, primjenom odredbe člana 185. stav 1. i 190. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“, broj: 29/78, 39/85, 45/89 i 57/89, te „Službeni glasnik RS“, broj: 17/93 do 74/04 -u daljem tekstu: ZOO), prvostepeni sud je odlučio kao u izreci.

Prvostepeni sud je u cijelosti prihvatio nalaz vještaka mašinske struke Z. K. od 25.9.2016. godine, po kome su troškovi opravke vozila u ovlaštenom servisu u Austriji iznosili 5.478,57 Eura ili u protivvrijednosti od 10.715,60 KM.

Pri tome prvostepeni sud polazi od toga da tužitelj na ime naknade štete za opravku vozila potražuje iznos od 8.801,40 KM, pa nalazeći nespornim da mu je po tom osnovu isplaćen iznos od 5.220,50 KM, usvaja zahtjev za iznos od 3.580,90 KM. Prvostepeni sud je u cijelosti usvojio zahtjev za isplatu iznosa od 110,00 KM na ime čuvanja vozila i iznosa od 1.018,59 KM na ime šlepanja vozila. Na dosuđene iznose prvostepeni sud je tužitelju dosudio i zakonsku zateznu kamatu, i to na iznos od 3.580,90 KM počev od 28.12.2013. godine (dana nastanka

štetnog događaja) do isplate, a na iznose od 110,00 KM i od 1.018,59 KM počev od 8.1.2014. godine (dana plaćanja ovih iznosa od strane tužitelja) do isplate.

Drugostepeni sud usvaja žalbu tuženog i preinačava prvostepenu presudu u dosuđujućem dijelu, tako što umjesto ukupno dosuđenog iznosa naknade od 4.709,49 KM dosuđuje iznos od 1.626,29 KM. Prema stavu drugostepenog suda, tužitelju se na ime troškova opravke vozila mogu priznati samo troškovi koje bi po tom osnovu imao u Bosni i Hercegovini, a koji bi po nalazu navedenog vještaka iznosili 6.846,79 KM, pa kako mu je isplaćen iznos od 5.220,50 KM dosuđuje razliku od 1.626,29 KM. Polazeći od toga da se tužitelj u otklanjanju štete imao ponašati pažnjom dobrog domaćina i učiniti da troškovi budu što je moguće manji, smatra da mu ne trebaju biti priznati troškovi izdataka isplaćenih po osnovu čuvanja i šlepanja vozila.

Žalbu tužitelja je drugostepeni sud u cijelosti odbio.

Drugostepena odluka je donesena uz pogrešnu primjenu materijalnog prava, iz kog razloga se revizija ukazuje osnovanom.

Odredbom člana 185. stav 1. ZOO propisano je da je odgovorno lice dužno uspostaviti stanje koje je bilo prije nego što je šteta nastala, s tim da se obaveza naknade štete smatra dospjelom od trenutka nastanka štete (član 186. ZOO).

Nesporna je činjenica da se svaki učesnik obligacionog odnosa u izvršavanju svojih obaveza treba ponašati sa odgovarajućom pažnjom (član 18. ZOO), što bi u konkretnom značilo pažnjom dobrog domaćina. Ovo u naravi znači da se svaki učesnik treba uzdržati od svih radnji kojima bi povećao obim štete, odnosno da treba poduzeti radnje da šteta bude što manja.

Međutim, to ne znači da je oštećeni dužan da trpi štetu, tj. da prihvati da se šteta otkloni na ekonomski jeftiniji način ako bi time istovremeno bilo onemogućeno da se uspostavi stanje, po kvalitetu i kvantitetu, odgovarajuće stanju koje je bilo prije nastanka štete.

Kada je vještačio troškove koje bi tužitelj imao za opravku vozila u Bosni i Hercegovini (koji troškovi su za 7.265,11 KM manji od troškova stvarno plaćenih za opravku vozila u Austriji, 14.111,96 KM – 6.846,79 KM), vještak je visinu troškova računao „koristeći Audatex sistem, program za brze kalkulacije štete koji je usklađen sa tržišnim uslovima u BiH“. Dakle, vještak troškove popravke vozila u Bosni i Hercegovini nije računao prema cijenama koje bi za originalne dijelove važile u ovlaštenom servisu „Volvo“ vozila, (niti je to računao u odnosu na bilo koji drugi autoservis), niti je on tvrdio, ili tuženi dokazivao, da takav ovlašćeni servis postoji u Bosni i Hercegovini, gdje se nalazi, koliko bi koštala popravka u takvom servisu.

Kada je u pitanju obračun troškova za popravku vozila u Austriji, on bi ukupno iznosio 5.478,57 Eura ili u protivvrijednosti od 10.715,60 KM. U tom dijelu nalaza, niti u iskazu koga je dao na ročištu za glavnu raspravu, vještak nije obrazložio zašto je utvrđena vrijednost za iznos od 3.396,60 KM manja od plaćenog iznosa po priloženom računu izdatom od autokuće „W. e. U“ u Austriji.

S druge strane, tužitelj je svoje vozilo popravio u ovlaštenom servisu „Volvo“ i dokazao troškove popravke. Tuženi nije prigovarao sadržini priloženog računa u smislu da su pojedini

dijelovi ili radovi izvedeni na vozilu tužitelja, a koji su taksativno navedeni, bili nepotrebni ili nevezani za pretrpljenu štetu.

Tužitelj nije dužan da prihvati da se njegovo vozilo popravlja u neovlašćenom servisu ili da se ugrađuju dijelovi koji nisu originalni i sa odgovarajućom garancijom, posebno kada je u pitanju vozilo koje spada u višu klasu vozila, kakvo je nesumnjivo vozilo tužitelja. Tužitelj ima pravo zahtijevati da se njegovo vozilo popravi prema standardima zemlje u kojoj je to vozilo registrovano, jer prema standardima te zemlje vozilo treba proći i tehnički pregled.

Samo pod uslovom da je tuženi dokazao, jer je teret tog dokaza na njemu, a nije, da je tužiteljevo vozilo moglo jednako kvalitetno biti popravljeno u Bosni i Hercegovini kao i u Austriji, ili kod ovašćenog servisera „Volvo“ vozila ili kod drugog ovlašćenog servisa, tužitelj ne bi mogao opravdano očekivati da mu troškovi budu nadoknađeni prema računu autoservisa u Austriji.

Kako je tužitelj dokazao da je troškove popravke snosio u iznosu od 14.111,96 KM (sudovi pogrešno polaze od toga da tužitelj na ime ovih troškova traži iznos od 8.801,40 KM) i da mu je po tom osnovu isplaćen iznos od 5.220,50 KM, njemu pripada pravo na naknadu u iznosu od 8.891,46 KM, ali mu se može dosuditi samo traženi iznos od 8.801,40 KM saglasno članu 2. stav 1. ZPP. Slijedom toga je osnovan i zahtjev za isplatu naknada u iznosu od 110,00 KM na ime čuvanja vozila i u iznosu od 1.018,59 KM na ime šlepanja vozila jer su u pitanju nužni troškovi koji su uzročno posljedično vezani za štetni događaj.

Slijedom navedenog tužitelju na ime naknade materijalnih troškova nastalih u vezi sa štetnim događajem treba dosuditi sveukupni iznos od 9.929,99 KM.

Kako je došlo do preinačenja odluke, ovaj sud je dužan saglasno odredbi člana 397. stav 2. ZPP, da odluči o troškovima cjelokupnog postupka. O troškovima postupka sud odlučuje na zahtjev stranke bez raspravljanja, u okvirima onog što je traženo jer je vezan zahtjevom.

Obračun troškova koji pripadaju tužitelju izračunavaju se u skladu sa Tarifom o nagradi i naknadi troškova za rad advokata (“Službeni glasnik RS”, broj: 68/05-u daljem tekstu: AT RS). Vrijednost predmeta spora je određena u iznosu od 11.592,40 KM, pa osnovna nagrada iznosi 240 bodova (član 2. tarifni broj 2 AT RS). Vrijednost boda je 2 KM (član 14. stav 2.), što znači da osnovna nagrada iznosi 480,00 KM. Ta nagrada se uvećava za paušalnu nagradu u visini od 25% (član 2. tarifni broj 12) ili za iznos od 120,00 KM i za 17% PDV (punomoćnik tužitelja je priložio uvjerenje da je upisan u spisak PDV obveznika), tj. za iznos od 102,00 KM, pa je troškovnikom pravilno tražena osnovna naknada u iznosu od 702,00 KM.

Na ime troškova prvostepenog postupka, opredjeljenim i blagovremeno podnesenim troškovnikom, tužitelj je tražio naknadu troškova u iznosu od 3.569,00 KM, uvećanu za troškove sudske takse na tužbu i presudu.

U odnosu na ove tražene troškove, tužitelju se priznaje naknada u iznosu od 702,00 KM na ime sastava tužbe, naknada u iznosima od po 702,00 KM za pristup na pripremno ročište (22.6.2016. godine) i za pristup na ročište za glavnu raspravu (26.10.2016. godine), nagrada za odsustvo iz kancelarije u visini od po 30 bodova za svako ročište (član 2. tarifni broj 9.) ili

ukupni iznos od 120,00 KM, troškovi vještačenja u iznosu od 175,00 KM, troškovi prevoda dokumentacije u iznosu od 40,00 KM i taksa na presudu u iznosu od 200,00 KM, ili sveukupni troškovi u iznosu od 2.641,00 KM.

U tražene troškove se ne mogu priznati troškovi na ime dnevnica u iznosu od 200,00 KM, putni troškovi u iznosu od 448,00 KM, razlika utrošenih sati za ročište u iznosu od 480,00 KM (traženih 600,00 KM – dosuđenih 120,00 KM), kao ni troškovi takse na tužbu jer u spisu nema dokaz da je ista plaćena.

Tužitelju se ne mogu priznati troškovi traženi na ime putnih troškova iz sjedišta njegove kancelarije do sjedišta suda i nazad, dnevnica i za vrijeme provedeno na putu, shodno članu 387. stav 1. ZPP. Okolnost da je u sjedištu prvostepenog suda ima advokata koji su tužitelju mogli pružiti pravnu pomoć, ukazuje da u konkretnom slučaju ovi troškovi nisu bili neophodni za vođenje parnice s obzirom na diskrecijsko pravo suda da zahtjev za naknadu troškova odbije ako utvrdi da takvi troškovi nisu bili neophodni za vođenje parnice.

Tužitelju pripadaju troškovi na ime sastava žalbe u iznosu od 585,00 KM i troškova na ime sastava revizije u iznosu od 468,00 KM, koliko je opredjeljeno tražio, bez troškova na ime takse na žalbu i reviziju jer u spisu nema dokaz da je ista plaćena.

Prema tome, ukupni troškovi koji se mogu priznati tužitelju u ovoj parnici iznose 3.694,00 KM, dok je za razliku do sveukupno traženog iznosa taj zahtjev neosnovan.

Temeljem odredbe člana 250. stav 1. ZPP, odlučeno je kao u izreci.

Predsjednik vijeća:
Rosa Obradović

Za tačnost otpravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podrašćić